
Notitie

bureau Stadsnatuur Rotterdam

Postbus 23452

3001 KL Rotterdam

telefoon: 010-436 42 22

fax: 010-436 43 99

e-mail: bsr@nmr.nl

www.bureaustadsnatuur.nl

bezoekadres: Natuurhistorisch Museum

Rotterdam - Westzeedijk 345 (Museumpark)

aan Drs. J.G. Vos (Gemeente Zoetermeer)

van ir. G. Bakker

betreft quick scan T-strook / Oosterhage

project 0575

datum 14 juni 2010

Inleiding

In verband met ruimtelijke ontwikkelingen in het projectgebied 'Oosterhage', heeft de gemeente Zoetermeer aan bSR gevraagd te onderzoeken of er beschermde natuurwaarden aanwezig zijn in dit gebied. Concreet gaat het daarbij om soorten die in het kader van Flora- en faunawet zijn beschermd als gevolg van hun plaatsing in bijlage tabel 2 of tabel 3. Het onderzoek heeft zich beperkt tot de soortgroepen vogels, amfibieën, zoogdieren, vissen en flora. Van overige soortgroepen zijn op grond van hun ecologie en landelijke areaal op voorhand geen beschermde vertegenwoordigers in het betreffende gebied te verwachten.

Begrenzing onderzoeksgebied

Het onderzochte gebied omvat feitelijk twee deelgebieden die ruimtelijk van elkaar zijn gescheiden (zie Figuur 1):

Bussinespark Oosterheem ('T-strook')

De begrenzing wordt gevormd door de Hugo de Grootlaan, Aletta Jacobslaan en de Willem Dreeslaan.

Oosterhage

Het onderzoeksgebied wordt aan de noordkant begrenst door de gronden rondom het Maximaplein en loopt zuidwaarts een zone tussen de Olof Palmelaan en de (Verlengde) Australiëweg en de zone tussen de Olof Palmelaan/Martin Luther Kinglaan en de Nieuwe Hoefweg (N209, gemeentegrens).

Methodiek

In de ochtend van 14 mei 2010 heeft een bSR-medewerker het projectgebied lopend onderzocht. Hierbij is gelet op aanwezigheid van beschermde soorten en potentieel leefgebied. De nadruk lag op het vaststellen van beschermde flora en vogels. In de avond van 21 mei 2010 is door twee medewerkers van bSR een bezoek gebracht aan deelgebied Oosterhage om het gebiedsgebruik door vleermuizen, Rugstreeppad (*Bufo calamita*) en Steenuil (*Athene noctua*) te onderzoeken.

Figuur 1. Begrenzing onderzoeksgebieden Oosterheem (bruine lijn): Oosterhage (links en onder op kaart) en T-strook (rechtsboven op kaart). Rood: voortplantingslocaties Rugstreeppad; blauw: oeverwaluwand.

Resultaten

“T-strook”

Er zijn binnen dit deelgebied vrijwel geen beschermde natuurwaarden of potentieel interessant leefgebied hiervoor gevonden. Vrijwel het gehele deelgebied bestaat uit sterk gecultiveerd terrein, is grotendeels verhard en is in een dusdanig jonge staat dat daar op korte termijn geen bijzonderheden zijn te verwachten, ook geen pioniersoort als de Rugstreeppad. In de rietvegetatie langs de watergangen zouden enkele broedende vogels voor kunnen komen, zoals Kleine karekiet (*Acrocephalus scirpaceus*).

Oosterhage

Vogels

In het gebied zijn op verschillende plaatsen territoria van vogels en/of broedplaatsen aanwezig. De braakliggende vlakke stroken met kruiden begroeid terrein en slootkanten direct langs de oostrand van de Australiëweg en langs de noordkant van de HSL, huisvesten Kievit (*Vanellus vanellus*), Grasmus (*Sylvia communis*), Blauwborst (*Luscinia svecica*) en Kleine karekiet. In het bosplantsoen rond de bedrijfspanden te Oosterhage (direct ten zuiden van het Prinses Maximaplein), herbergen broedvogels als Merel (*Turdus merula*) en Winterkoning (*Troglodytes troglodytes*). Ter hoogte van de kruising Olof Palmelaan met de Randstadrail, is een territorium van de Zwarte roodstaart (*Phoenicurus ochruros*) vastgesteld. Deze soort broedt in de nieuwbouw alhier, of wellicht de betonnen constructie van de raillijn.

Aan de oostkant van de Nieuwe Hoefweg zijn territoria van Steenuil (*Athene noctua*) bekend, om precies te zijn langs de Kruisweg (gemeente Lansingerland). Een nestkast die in het verleden vaak is gebruikt als broedplaats bevindt zich in een rij knotwilgen direct tegenover het onderzoeksgebied. Een potentiële locatie voor deze soort is de bebouwing ingeklemd tussen de westzijde van de Nieuwe Hoefweg en de HSL. Hier staan enkele schuren en twee woningen, grenzend aan een terrein dat wordt gebruikt als boomgaard. De soort is hier echter ten tijde van het onderzoek niet waargenomen. De kans dat deze locatie wordt gebruikt door deze soort wordt klein, maar niet onmogelijk geacht. Werkzaamheden in dit terreindeel leiden vermoedelijk tot regelmatige verstoring overdag, maar dit hoeft voor de nachtelijk actieve Steenuil geen belemmering te vormen voor vestiging.

Ten slotte verdient de aanwezigheid van de Oeverzwaluw (*Riparia riparia*) aandacht. In het talud van de Australiëweg is ter hoogte van de op- en afrit ter hoogte van het wijkpark Oosterheem (in aanleg), een speciaal geconstrueerde nestwand voor deze soort geconstrueerd (Figuur 1, blauwe cirkel). Tijdens het bezoek op 14 mei 2010 waren hier tientallen exemplaren aanwezig. De Oeverzwaluw gebruikt deze locatie van april tot en met september. Buiten deze periode bevinden de vogels zich in de Sahel, Afrika.

Amfibieën

In het terrein is geschikt foerageergebied aanwezig voor de Rugstreeppad (*Bufo calamita*). Op 21 mei 2010 waren 13 adulte exemplaren van de Rugstreeppad aanwezig in een watergang tussen de Martin Luther Kinglaan aan de noordkant en de weg die parallel loopt aan de HSL aan de zuidkant (Figuur 1, rode cirkel). Het betrof hier zowel roepende mannetjes als vrouwtjes, waardoor met zekerheid sprake is van een voortplantingslocatie. Het ontbreken van de soort alhier in 2009 en het feit dat de watergang recent is vergraven, duiden op een recente kolonisatie. Ook rond de nieuwe sportvelden, ten noorden van de Stadsboerderij Oosterheem, zijn roepende rugstreeppadden gehoord. Daarnaast is de soort gehoord op bedrijventerrein Prisma, aan de zuidkant van de Australiëweg. Zodra men gaat graven en er ondiepe als gevolg van neerslag waterplassen of greppels ontstaan binnen de grenzen van het onderzoeksgebied, ligt vestiging van de Rugstreeppad voor de hand. De Rugstreeppad is een soort geplaatst in tabel 3 van de Flora- en faunawet. Bij verstoring en/of verontrusting van (leefgebied) van deze soort is een ontheffingsaanvraag vereist ex artikel 75 van de Flora- en faunawet.

Zoogdieren

Vleermuizen vormen de enige groep zoogdieren waarvan beschermde vertegenwoordigers in het onderzoeksgebied zijn te verwachten. Op bedrijventerrein Oosterhage zijn geen vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen opgemerkt. De enige te verwachten soorten alhier zijn de Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*). De bebouwing langs de Nieuwe Hoefweg wordt vrijwel zeker niet gebruikt als vaste rust- of verblijfplaats in het voorjaar. Voor gebruik als paarverblijfplaats in het najaar is aanvullend onderzoek noodzakelijk. Omdat er in de rest van het onderzoeksgebied geen geschikte bebouwing of bomen aanwezig zijn, hoeft met de soortgroep vleermuizen afgezien van bovenstaande geen specifieke rekening te worden gehouden.

Vissen

In de omgeving van het onderzoeksgebied is het voorkomen van de Kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*) bekend. In jonge, net gegraven watergangen, ontbreekt de soort doorgaans, maar na enkele jaren is vestiging waarschijnlijk. De randsloten rond de HSL en overige watergangen in Oosterheem zijn mogelijk geschikt voor deze soort. De Kleine modderkruiper staat in de bijlage tabel 2 van de Flora- en faunawet. Graafwerkzaamheden aan watergangen waar de soort voorkomt, dienen plaats te vinden volgens een goedgekeurde gedragscode.

Flora

Van de planten geplaatst in tabel 2 en/of tabel 3 van de Flora- en faunawet is de Rietorchis (*Dactylorhiza praetermissa*) vrijwel de enige in de omgeving te verwachten vertegenwoordiger. Groeiplaatsen kenmerken zich echter door een meer ontwikkelde bodem dan in het onderzoeksgebied is te vinden. Er zijn geen exemplaren of potentiële groeiplaatsen van deze soort gevonden.

Conclusies

Op basis van de bevindingen van het onderzoek worden de volgende conclusies getrokken:

- Men dient in het algemeen rekening te houden met de aanwezigheid van broedende vogels. Om verstoring van in het gebied aanwezige broedvogels te voorkomen dienen werkzaamheden bij voorkeur te worden uitgevoerd in de periode augustus-februari. Indien er in bepaalde terreindelen toch werkzaamheden moeten plaatsvinden in de periode maart-juli, dient vooraf een inspectie plaats te vinden om de afwezigheid van broedende vogels aan te tonen.
- In de omgeving van de oeverzwaluwkolonie dient men in de periode april-augustus voorzichtig te zijn ten aanzien van mogelijk versturende werkzaamheden.
- Naar het voorkomen van de Steenuil op de locatie aan de Nieuwe Hoefweg dient, indien hier sloopwerkzaamheden aan bebouwing gaan plaatsvinden, aanvullend avondonderzoek plaats te vinden. Dit vanwege de nabijheid van broedlocaties van de soort. Vooralsnog kan worden volstaan met één of twee controlebezoeken, liefst tenminste 18 weken voordat sloopwerkzaamheden dienen aan te vangen (dit in verband met een eventuele ontheffingsaanvraag).
- Het voorkomen van de Rugstreeppad in het onderzoeksgebied is een feit. Hoewel de voortplantingslocaties nochtans op het randje buiten het gebied liggen, zullen graafwerkzaamheden binnen het gebied zelf vrijwel direct tot gebruik als voortplantingslocatie leiden. Daarom wordt geadviseerd om voor werkzaamheden waarbij grond wordt verzet in deelgebied Oosterhage, een ontheffing aan te vragen ex artikel 75 van de Flora- en faunawet voor het verstoren van (leefgebied van) de Rugstreeppad. Deze aanvraag dient bij voorkeur tenminste 18 weken voor aanvang van de werkzaamheden te zijn ingediend bij het Ministerie van LNV, dit om onnodige vertraging te voorkomen.
- Bij werkzaamheden aan watergangen dient bij voorkeur te worden gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, dit in verband met het mogelijke voorkomen van de Kleine modderkruiper en in het belang van de onderwaterflora- en fauna in het algemeen.

Kaartmateriaal

gemeente Zoetermeer, auteursrecht voorbehouden

© bureau Stadsnatuur Rotterdam, Postbus 23452, 3001 KL Rotterdam

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.
BSR kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.